

Οι μεταφράσεις πτυχίων, αναλυτικών βαθμολογιών και βεβαιώσεων σπουδών είναι από τα πιο «ευαίσθητα» είδη μετάφρασης. Από ένα μικρό λάθος μπορεί να κριθεί μια υποτροφία, η αναγνώριση επαγγελματικών δικαιωμάτων ή η είσοδος σε μεταπτυχιακό πρόγραμμα. Όποιος έχει προσπαθήσει να οργανώσει φάκελο για σπουδές ή εργασία στο εξωτερικό, το έχει ζήσει: διαφορετικές προδιαγραφές ανά χώρα, απαιτήσεις για επικυρωμένες μεταφράσεις ή επίσημες μεταφράσεις, προθεσμίες που πιέζουν και πολλές απορίες.

Ως επαγγελματίας μεταφραστής με εμπειρία σε ακαδημαϊκές μεταφράσεις, αλλά και σε μεταφράσεις δημοσίων εγγράφων, νομικών κειμένων και τεχνικών φακέλων, βλέπω συχνά τα ίδια λάθη να επαναλαμβάνονται. Στόχος εδώ είναι να συγκεντρωθούν όσα πραγματικά χρειάζεται να γνωρίζει ένας φοιτητής ή επαγγελματίας πριν ξεκινήσει τη διαδικασία.

Γιατί η σωστή μετάφραση του πτυχίου έχει τόσο βάρος

Το πτυχίο ή η βεβαίωση σπουδών δεν είναι απλώς ένα χαρτί. Για τον ξένο φορέα είναι η μόνη επίσημη απόδειξη ότι έχετε τις σπουδές που δηλώνετε. Αν η μετάφραση είναι πρόχειρη, ανακριβής ή μη αποδεκτή από τις αρχές της χώρας προορισμού, συχνά δεν υπάρχει περιθώριο «διόρθωσης» εκ των υστέρων, ειδικά όταν έχουν παρέλθει προθεσμίες.

Η βαρύτητα της σωστής μετάφρασης αυξάνεται όταν:

- κάνετε αίτηση για μεταπτυχιακές ή διδακτορικές σπουδές,
- επιδιώκετε αναγνώριση επαγγελματικών δικαιωμάτων σε επιμελητήριο ή ρυθμιστικό φορέα,
- καταθέτετε φάκελο για μετανάστευση ή άδεια εργασίας,
- διεκδικείτε θέση σε ανταγωνιστικά προγράμματα κινητικότητας ή υποτροφίες.

Σε όλα αυτά τα σενάρια, ο αρμόδιος φορέας δεν πρόκειται να μπει σε συζήτηση για το αν η μετάφραση «κάπως έγινε». Εξετάζει αν είναι επίσημη, πλήρης και κατανοητή. Αν κάτι λείπει ή είναι λάθος, ο φάκελος επιστρέφεται ή απορρίπτεται.

Ποια έγγραφα σπουδών χρειάζονται συνήθως μετάφραση

Δεν είναι μόνο το πτυχίο. Ανάλογα με τη χώρα και τον σκοπό, μπορεί να σας ζητηθούν διαφορετικοί συνδυασμοί εγγράφων. Στην πράξη βλέπω συχνά τις εξής κατηγορίες:

Πρώτα, το βασικό πτυχίο ή δίπλωμα, όπου έχει σημασία να αποδοθεί σωστά ο τίτλος σπουδών και το επίπεδο σπουδών (Bachelor, Master, Integrated Master κτλ.). Οι όροι διαφέρουν από χώρα σε χώρα, επομένως χρειάζεται έμπειρος μεταφραστής που γνωρίζει τις συνήθεις αποδόσεις.

Δεύτερον, η αναλυτική βαθμολογία ή transcript. Εκεί τα λάθη «κρύβονται» σε μακροσκελείς λίστες μαθημάτων. Ειδικά όταν εμπλέκονται μεταφράσεις οικονομικών κειμένων, τεχνικών ή νομικών μαθημάτων, η ορολογία πρέπει να είναι ακριβής. Μάθημα με τίτλο "Δίκαιο Εμπορικών Εταιρειών" δεν μπορεί να αποδοθεί γενικά ως "Company Law" αν ο φορέας περιμένει συγκεκριμένη εξειδίκευση στο business / corporate rules.

Τρίτον, βεβαιώσεις σπουδών, προόδου ή συμμετοχής. Για παράδειγμα, βεβαίωση ότι το πτυχίο είναι πενταετούς φοίτησης και ισοδυναμεί με Master, βεβαίωση φοιτητικής ιδιότητας, βεβαιώσεις πρακτικής άσκησης σε νοσοκομείο (όπου εμπλέκονται και ιατρικές μεταφράσεις λόγω ορολογίας), ή βεβαίωση παρακολούθησης εξειδικευμένων σεμιναρίων.

Τέταρτον, συνοδευτικά έγγραφα, όπως συστατικές επιστολές, δήλωση σκοπού (Statement of Purpose), βιογραφικό σημείωμα και πιστοποιητικά γλωσσομάθειας. Δεν είναι όλα «επίσημα έγγραφα» με τη στενή νομική έννοια, ωστόσο σε ένα ακαδημαϊκό φάκελο σκιαγραφούν την εικόνα σας. Οι ακαδημαϊκές μεταφράσεις σε τέτοια κείμενα θέλουν προσοχή στον τόνο, στην ορολογία και στο ύφος, όχι μόνο στην ακρίβεια.

Τέλος, σε ορισμένα επαγγέλματα (π.χ. ιατροί, μηχανικοί, λογιστές), μπορεί να ζητηθούν επιπλέον πιστοποιήσεις, πρακτικά σεμιναρίων, βεβαιώσεις εγγραφής σε σύλλογο. Εκεί αναμειγνύονται μεταφράσεις νομικών εγγράφων, τεχνικών κειμένων και ιατρικών φακέλων, ανάλογα με την περίπτωση.

Τι σημαίνει «επίσημη» ή «επικυρωμένη» μετάφραση

Εδώ δημιουργείται η μεγαλύτερη σύγχυση. Πολύ συχνά ο ενδιαφερόμενος νομίζει ότι οποιαδήποτε καλή μετάφραση αρκεί, ενώ ο φορέας ζητά ρητά επικυρωμένες μεταφράσεις από συγκεκριμένο τύπο μεταφραστή ή αρχή.

Γενικά, στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, διακρίνουμε:

Επίσημες μεταφράσεις, δηλαδή μεταφράσεις που έχουν πραγματοποιηθεί ή επικυρωθεί από φορέα ή πρόσωπο με συγκεκριμένη θεσμική αρμοδιότητα. Στην ελληνική πραγματικότητα, παραδοσιακά αυτό περιλάμβανε το μεταφραστικό τμήμα του Υπουργείου Εξωτερικών, δικηγόρους, συμβολαιογράφους ή ορκωτούς μεταφραστές, ανάλογα με την κάθε περίοδο και νομοθεσία.

Επικυρωμένες μεταφράσεις, όπου πέρα από το περιεχόμενο της μετάφρασης υπάρχει και επίσημη βεβαίωση ότι το μεταφρασμένο κείμενο αποδίδει πιστά το πρωτότυπο. Συχνά συνοδεύεται από σφραγίδα, υπογραφή και ειδική διατύπωση στην γλώσσα προορισμού. Στην πράξη, οι επίσημες και οι επικυρωμένες μεταφράσεις ταυτίζονται στις απαιτήσεις πολλών φορέων.

Απλές ή ιδιωτικές μεταφράσεις, που μπορούν να γίνουν από οποιονδήποτε γνώστη γλώσσας ή οποιοδήποτε γραφείο. Αυτές είναι αρκετές για εσωτερική χρήση, διερεύνηση ευκαιριών ή όταν ο φορέας δηλώνει ρητά ότι «δεν απαιτούνται επικυρωμένες μεταφράσεις».

Κομβικό σημείο: Πριν ξεκινήσετε, διαβάστε προσεκτικά τις προδιαγραφές της σχολής, του οργανισμού ή της υπηρεσίας. Άλλος φορέας δέχεται μόνο μεταφράσεις από ορκωτούς μεταφραστές της χώρας **Ανακαλύψτε περισσότερα** του, άλλος δέχεται μεταφράσεις από δικηγόρους στην Ελλάδα, άλλος προτιμά μεταφράσεις μέσω πρεσβείας ή προξενείου. Δεν υπάρχει ενιαίο «παγκόσμιο» πρότυπο.

Μεταφράσεις δημοσίων εγγράφων για χρήση στο εξωτερικό

Όταν το πτυχίο, η βεβαίωση σπουδών ή η αναλυτική βαθμολογία προορίζεται για χρήση στο εξωτερικό, εντάσσεται συνήθως στην κατηγορία «δημόσιο έγγραφο». Αυτό σημαίνει ότι προηγείται ή ακολουθεί μια σειρά θεσμικών βημάτων, όπως:

α) σφραγίδες και υπογραφές από το Πανεπιστήμιο (πρωτότυπο ή ακριβές αντίγραφο),

β) ενδεχόμενη επίθεση Apostille (Σφραγίδα της Χάγης), αν πρόκειται για χώρα που συμμετέχει στη σχετική συνθήκη,

γ) επιλογή κατάλληλου μεταφραστή ή φορέα που θα εκδώσει την επίσημη μετάφραση.

Μεταφράσεις δημοσίων εγγράφων μπαίνουν συχνά σε ενιαίο πακέτο με άλλα έγγραφα: πιστοποιητικό γέννησης, πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης, ποινικό μητρώο, συμβάσεις εργασίας. Είναι πρακτικό να

τα σχεδιάζετε όλα σε ένα ενιαίο χρονοδιάγραμμα, ώστε να μη διαπιστώνετε στο τέλος ότι σας λείπει μία σημαντική μετάφραση για την αίτηση βίζας ή την εγγραφή σε επαγγελματικό σύλλογο.

Στο σημείο αυτό παίζει ρόλο και η εξειδίκευση του γραφείου. Ένα γραφείο που ασχολείται καθημερινά με μεταφράσεις Θεσσαλονίκη, για παράδειγμα, και έχει εμπειρία με τα Πανεπιστήμια της πόλης, τα ΚΕΠ και τις τοπικές αρχές, μπορεί να σας καθοδηγήσει πρακτικά σε θέματα επικυρώσεων και προθεσμιών, ειδικά αν συνδυάζετε σπουδές, εργασία και προετοιμασία για μετακίνηση στο εξωτερικό.

Διαδικασία βήμα προς βήμα: από το πρωτότυπο στην αποδοχή

Όσοι οργανώνουν για πρώτη φορά φάκελο για σπουδές ή εργασία έξω συχνά νιώθουν ότι χάνονται ανάμεσα σε έντυπα, σφραγίδες και προθεσμίες. Ένα απλό, ρεαλιστικό πλάνο βοηθά σημαντικά. Ο πρακτικός «σκελετός» που προτείνω σε φοιτητές και επαγγελματίες είναι ο εξής:

- Ελέγξτε τις απαιτήσεις του φορέα. Διαβάστε αναλυτικά τις οδηγίες της σχολής ή της υπηρεσίας: χρειάζονται επικυρωμένες μεταφράσεις, σε ποια γλώσσα, από τι είδους μεταφραστή, με ποιες σφραγίδες.
- Συγκεντρώστε τα πρωτότυπα έγγραφα. Βγάλτε αρκετά αντίγραφα πτυχίου, αναλυτικής, βεβαιώσεων. Ζητήστε από τη γραμματεία του ιδρύματος να σας εκδώσει ό,τι λείπει, ιδανικά σε πρόσφατη ημερομηνία.
- Διευκρινίστε αν χρειάζεται Apostille. Ρωτήστε στην αρμόδια υπηρεσία ή στο ΚΕΠ αν το συγκεκριμένο έγγραφο απαιτεί Σφραγίδα της Χάγης για τη χώρα όπου απευθύνεστε.
- Επιλέξτε μεταφραστή ή γραφείο με σχετική εξειδίκευση. Προτιμήστε επαγγελματία με εμπειρία σε ακαδημαϊκές μεταφράσεις και μεταφράσεις δημοσίων εγγράφων, όχι γενική, φθηνή λύση χωρίς σαφή αναφορά σε επίσημες μεταφράσεις.
- Προγραμματίστε χρόνο και παράδοση. Ρωτήστε για χρονοδιάγραμμα και αν το γραφείο προσφέρει μεταφράσεις με παράδοση στον χώρο σας, ταχυμεταφορά ή ηλεκτρονική αποστολή σκαναρισμένων αντιγράφων για άμεση χρήση.

Αν ακολουθήσετε αυτά τα βήματα με ψυχραιμία και χωρίς βιασύνη, τα περισσότερα προβλήματα προλαβαίνονται πριν δημιουργηθούν.

Εξειδίκευση και ορολογία: γιατί δεν αρκεί «να ξέρει τη γλώσσα»

Η μετάφραση πτυχίων και βεβαιώσεων σπουδών συχνά μπλέκεται με άλλους εξειδικευμένους κλάδους. Όταν δουλεύω φάκελο υποψηφίου, σπάνια μεταφράζω μόνο τα «στενά» ακαδημαϊκά έγγραφα. Συνήθως εμφανίζονται και:

α) Οικονομικές και λογιστικές έννοιες. Σε προγράμματα MBA, χρηματοοικονομικών, λογιστικής ή διοίκησης, οι μεταφράσεις οικονομικών κειμένων μέσα στην αναλυτική βαθμολογία ή το βιογραφικό είναι ιδιαίτερα απαιτητικές. Λάθος στην ορολογία χρηματοοικονομικών παραγώγων, ελέγχου ή φορολόγησης δημιουργεί λανθασμένη εικόνα για το αντικείμενο σπουδών σας.

β) Τεχνική ορολογία. Για μηχανικούς, επιστήμονες πληροφορικής, φυσικούς ή τεχνολόγους, τα μαθήματα ξεκινούν από βασικά αλλά καταλήγουν σε εξαιρετικά εξειδικευμένα τεχνικά κείμενα. Οι μεταφράσεις τεχνικών κειμένων σε τίτλους μαθημάτων, εργασιών ή πτυχιακής θέλουν συνέπεια, γνώση του αντικειμένου και εξοικείωση με το λεξιλόγιο της χώρας προορισμού.

γ) Νομικοί όροι. Σε νομικές σχολές, τμήματα διοίκησης, οικονομικά ή προγράμματα δημόσιας διοίκησης, συναντάμε συχνά όρους που ανήκουν ουσιαστικά σε μεταφράσεις νομικών εγγράφων. Υπάρχει μεγάλη απόσταση ανάμεσα στο πώς αποδίδονται οι κλάδοι του δικαίου, τα στάδια δίκης, τα ένδικα μέσα ή οι διοικητικές πράξεις στο αγγλοσαξονικό και στο ηπειρωτικό νομικό σύστημα.

δ) Ιατρική και βιοϊατρική ορολογία. Σε τμήματα ιατρικής, βιολογίας, βιοϊατρικών επιστημών ή νοσηλευτικής, οι τίτλοι μαθημάτων και πρακτικών ασκήσεων απαιτούν συχνά την ίδια προσοχή που θα δίναμε σε πλήρεις ιατρικές μεταφράσεις. Δεν είναι λεπτομέρεια αν ένα μάθημα αφορά "Internal Medicine" ή "Family Medicine", ούτε αν μια πρακτική άσκηση περιγράφεται ως internship, scientific placement ή rotation.

Σε όλα τα παραπάνω, ένα γραφείο που δηλώνει σκέτα «μεταφράσεις ιστοσελίδων, φυλλαδίων και διαφημιστικού υλικού» δεν είναι απαραίτητα ακατάλληλο, αλλά χρειάζεται να ρωτήσετε ρητά για την εμπειρία του σε ακαδημαϊκά κείμενα και δημόσια έγγραφα. Η εξειδίκευση δεν είναι πολυτέλεια, είναι ασφάλεια.

Από την αίτηση στο μεταπτυχιακό μέχρι την επαγγελματική αναγνώριση

Οι μεταφράσεις πτυχίων και βεβαιώσεων σπουδών δεν εξυπηρετούν πάντα τον ίδιο στόχο. Άλλη προσέγγιση χρειάζεται όταν καταθέτετε φάκελο για μεταπτυχιακές σπουδές, άλλη όταν επιδιώκετε επαγγελματική αναγνώριση, άλλη όταν ετοιμάζεστε για μετανάστευση.

Για ακαδημαϊκή χρήση, δηλαδή αιτήσεις σε πανεπιστήμια, το ενδιαφέρον επικεντρώνεται στην καθαρότητα της εικόνας των σπουδών σας. Η σχολή θέλει να καταλάβει το επίπεδο, τη διάρκειά τους, το περιεχόμενο των μαθημάτων και τον βαθμό διάκρισης. Εκεί μια καλή ακαδημαϊκή μετάφραση συχνά περιλαμβάνει προσεκτική απόδοση τίτλων μαθημάτων, επεξηγητικές σημειώσεις όπου χρειάζεται, αλλά και συνέπεια με τα συνοδευτικά κείμενα (CV, quilt letter).

Για επαγγελματική αναγνώριση, π.χ. σε επιμελητήριο μηχανικών, ιατρικό σύλλογο ή λογιστικό φορέα, η έμφαση πέφτει στο αν το πρόγραμμα σπουδών καλύπτει τα απαιτούμενα επαγγελματικά προσόντα. Συχνά θα σας ζητήσουν λεπτομερή αναλυτική, περιγραφές μαθημάτων, ίσως και μεταφράσεις αποσπασμάτων από οδηγούς σπουδών. Εκεί η δουλειά πλησιάζει περισσότερο τις μεταφράσεις νομικών εγγράφων, καθώς χρειάζεται προσοχή σε κάθε διατύπωση ώστε να μην υποτιμηθεί το αντικείμενο σπουδών.

Για μεταναστευτικές διαδικασίες, όπου εμπλέκονται υπηρεσίες μετανάστευσης και πρεσβείες, η τυπικότητα παίζει καθοριστικό ρόλο. Συνήθως ζητούνται αυστηρά επίσημες ή επικυρωμένες μεταφράσεις και υπάρχει μεγάλο ενδιαφέρον για τη συνοχή όλων των εγγράφων του φακέλου (πτυχίο, βεβαιώσεις εργασίας, συστατικές κλπ). Εκεί η συνεργασία του μεταφραστή με τον ενδιαφερόμενο πρέπει να είναι στενή, γιατί κάθε χώρα έχει διαφορετικές ιδιομορφίες.

Ο ρόλος του τοπικού γραφείου: είτε είστε στη Θεσσαλονίκη είτε αλλού

Η γεωγραφία παίζει μικρότερο ρόλο από ό,τι παλιότερα, ωστόσο δεν είναι αμελητέα. Στα χρόνια που δουλεύω με φοιτητές από τη Βόρεια Ελλάδα, έχω δει ότι όσοι απευθύνονται σε γραφεία μεταφράσεων Θεσσαλονίκη ή γενικά στην πόλη σπουδών τους κερδίζουν κάτι πολύ πρακτικό: το γραφείο γνωρίζει ήδη τα έντυπα του ΑΠΘ, του ΠΑΜΑΚ, του ΔΙΠΑΕ, τις συνηθισμένες βεβαιώσεις και τις σφραγίδες των γραμματειών.

Ένα γραφείο που ασχολείται καθημερινά με τα ίδια ιδρύματα και τα ίδια είδη εγγράφων:

- γνωρίζει ποιοι τίτλοι μαθημάτων έχουν καθιερωμένες αποδόσεις στα αγγλικά ή σε άλλες γλώσσες, ώστε να μην αλλάζουν από φάκελο σε φάκελο,
- έχει εμπειρία με διορθώσεις λαθών στα πρωτότυπα (π.χ. λάθος ημερομηνία, ορθογραφικό στο όνομα), οπότε μπορεί να σας υποδείξει να διορθώσετε πρώτα το πρωτότυπο,
- συνεργάζεται ήδη με κούριερ ή ταχυδρομικές υπηρεσίες και προσφέρει μεταφράσεις με παράδοση στον χώρο σας, κάτι κρίσιμο αν έχετε ήδη φύγει από την πόλη ή βρίσκεστε στο εξωτερικό,
- μπορεί να σας συμβουλέψει τι συνηθίζουν να ζητούν συγκεκριμένα πανεπιστήμια ή φορείς που βλέπει συχνά στα αρχεία πελατών του.

Φυσικά, η συνεργασία με τοπικό γραφείο δεν είναι μονόδρομος. Πολλοί επιλέγουν εξειδικευμένα γραφεία στην Αθήνα ή στο εξωτερικό, ιδίως όταν ο φορέας προορισμού είναι συγκεκριμένος και θέλουν μεταφραστή που γνωρίζει άριστα τις προδιαγραφές του. Σημασία έχει η εμπειρία στο αντικείμενο και η δυνατότητα παροχής επίσημων ή επικυρωμένων μεταφράσεων, όχι η έδρα καθαυτή.

Κριτήρια επιλογής μεταφραστικού γραφείου ή επαγγελματία

Η πιο συχνή ερώτηση: «Πώς να ξεχωρίσω ποιος είναι κατάλληλος;» Η τιμή είναι μόνο ένας παράγοντας, και συχνά η εμμονή στο χαμηλότερο κόστος οδηγεί σε περισσότερο χρόνο και χρήμα αργότερα, όταν χρειαστούν διορθώσεις. Ρεαλιστικά, αξίζει να σταθμίσετε:

- Αν ο μεταφραστής έχει εμπειρία σε ακαδημαϊκές μεταφράσεις και όχι μόνο σε διαφημιστικά κείμενα ή γενικές μεταφράσεις ιστοσελίδων.
- Αν μπορεί να εκδώσει επίσημες ή επικυρωμένες μεταφράσεις αποδεκτές από τον φορέα που σας ενδιαφέρει.
- Αν ζητά πρόσβαση σε καθαρά και πλήρη πρωτότυπα, ή δουλεύει πρόχειρα πάνω σε φωτογραφίες χαμηλής ποιότητας.

- Αν συζητά μαζί σας τον σκοπό της μετάφρασης (σπουδές, αναγνώριση επαγγέλματος, μετανάστευση) και προσαρμόζει ανάλογα το ύφος και τις επισημάνσεις.
- Αν προσφέρει γραπτή προσφορά με σαφή αναφορά σε χρονικά περιθώρια παράδοσης και τελικό κόστος.

Η προσωπική επικοινωνία παίζει επίσης ρόλο. Ένας επαγγελματίας που σας εξηγεί υπομονετικά τι χρειάζεται, ρωτά λεπτομέρειες για τον φορέα και δεν υπόσχεται «τα πάντα, παντού, αύριο» χωρίς έλεγχο εγγράφων, συνήθως είναι πιο αξιόπιστος από εκείνον που απαντά μονολεκτικά και εστιάζει αποκλειστικά στην τιμή.

Ψηφιακές διαδικασίες, ηλεκτρονικά αντίγραφα και μεταφράσεις ιστοσελίδων

Τα τελευταία χρόνια πολλά πανεπιστήμια και φορείς περνούν σε ψηφιακά συστήματα. Αναλυτικές βαθμολογίες εκδίδονται πλέον ηλεκτρονικά, με ψηφιακή υπογραφή. Πολλά ιδρύματα δέχονται ηλεκτρονική αποστολή μεταφρασμένων εγγράφων ή ακόμη και απευθείας σύνδεση σε online πλατφόρμες.

Αυτό έχει τρία πρακτικά αποτελέσματα:

Πρώτον, η συνεργασία με το μεταφραστικό γραφείο μπορεί να γίνει εξ ολοκλήρου ηλεκτρονικά. Σκανάρετε ή κατεβάσετε τα πρωτότυπα, τα στέλνετε με email, εγκρίνετε το τελικό κείμενο ηλεκτρονικά και λαμβάνετε τόσο τα φυσικά όσο και τα ψηφιακά αντίγραφα. Οι υπηρεσίες μεταφράσεων με παράδοση στον χώρο σας γίνονται σχεδόν ο κανόνας, κάτι ιδιαίτερα χρήσιμο σε φοιτητές που έχουν ξενιτευτεί.

Δεύτερον, πολλοί φορείς συγκρίνουν το περιεχόμενο των μεταφράσεων με τις πληροφορίες που έχετε στη δική σας ιστοσελίδα ή στο προφίλ σας στο LinkedIn. Εκεί μπαίνουν στο παιχνίδι οι μεταφράσεις ιστοσελίδων και ψηφιακών προφίλ. Αν στο πτυχίο σας αναφέρεται ότι είστε “Civil Engineer” και στο website online γράφετε “Construction Specialist” απλώς γιατί ακούγεται καλύτερο, η αναντιστοιχία μπορεί να εγείρει απορίες.

Τρίτον, τα ηλεκτρονικά αρχεία διευκολύνουν τη διασταύρωση στοιχείων. Αυτό σημαίνει ότι λάθη, υπερβολές ή «δημιουργικές» αποδόσεις τίτλων σπουδών εντοπίζονται πιο εύκολα. Η αξιοπιστία της μετάφρασης και η συνέπεια με την πραγματικότητα είναι πιο σημαντικές από ποτέ.

Συχνά λάθη και πώς να τα αποφύγετε

Μερικά λάθη επαναλαμβάνονται σε τέτοιο βαθμό, ώστε αξίζει να τα αναφέρουμε ξεκάθαρα.

Πολύ συνηθισμένο είναι να στέλνονται φωτογραφίες εγγράφων από κινητό, κακής ποιότητας, με σκιά ή περικομμένα τμήματα. Ο μεταφραστής δεν είναι μάγος. Αν δεν βλέπει καθαρά το πρωτότυπο, αυξάνεται δραματικά η πιθανότητα λαθών σε ημερομηνίες, αριθμούς πρωτοκόλλου, ονόματα. Χρησιμοποιήστε σαρωτή ή, αν αυτό δεν είναι εφικτό, έστω μια εφαρμογή σάρωσης που δημιουργεί καθαρά PDF.

Δεύτερο, η ασυνέπεια στον τρόπο που γράφεται το ονοματεπώνυμο στα λατινικά. Άλλη μορφή στο διαβατήριο, άλλη στο πτυχίο, άλλη στη βεβαίωση. Προτού ξεκινήσει η μετάφραση, διασταυρώστε πώς αναγράφεται επίσημα στην ταυτότητα ή στο διαβατήριο και ζητήστε από τη γραμματεία του ιδρύματος διόρθωση όπου χρειάζεται. Διαφορετικά, η μετάφραση θα αποτυπώνει απλώς τα λάθη του πρωτοτύπου, και συχνά αυτό δημιουργεί προβλήματα σε πρεσβείες και πανεπιστήμια.

Τρίτο, η υποτίμηση της σημασίας της φήμης του μεταφραστή ή γραφείου σε συγκεκριμένες αγορές. Ορισμένα ξένα πανεπιστήμια έχουν γνωρίσει στην πράξη ποια ελληνικά γραφεία παράγουν αξιόπιστες μεταφράσεις και ποια όχι. Στην αγορά κυκλοφορούν παραδείγματα όπου φάκελοι απορρίφθηκαν γιατί ο φορέας είχε επαναλαμβανόμενα θέματα με λάθη από συγκεκριμένο πάροχο. Δεν ανακοινώνεται επίσημα, αλλά είναι πραγματικότητα.

Τέταρτο, η επιλογή «φθηνής λύσης» χωρίς να εξεταστεί αν το αποτέλεσμα θα θεωρηθεί επίσημο. Πληρώνετε για απλή ιδιωτική μετάφραση, ενώ ο φορέας ζητά ρητά επικυρωμένες μεταφράσεις με συγκεκριμένες προδιαγραφές. Όταν το αντιληφθείτε, πρέπει να επαναλάβετε όλη τη διαδικασία από την αρχή, χάνοντας χρήμα και χρόνο.

Τέλος, η απουσία σωστού προγραμματισμού. Αφήνετε τις μεταφράσεις για τις τελευταίες εβδομάδες πριν τη λήξη προθεσμιών. Ένα κενό στη βεβαίωση, μια καθυστέρηση στην έκδοση Apostille ή ένα λάθος που χρειάζεται διόρθωση από τη γραμματεία μπορεί να τινάξει στον αέρα ολόκληρη αίτηση.

Πότε αρκεί απλή μετάφραση και πότε όχι

Υπάρχουν και περιπτώσεις όπου δεν χρειάζεται να επενδύσετε σε επίσημες μεταφράσεις. Για παράδειγμα, αν απλώς διερευνάτε ευκαιρίες σπουδών και θέλετε μια ανεπίσημη εκτίμηση από κάποιο πανεπιστήμιο, συχνά αρκεί μια καλή αγγλική μετάφραση των τίτλων μαθημάτων και του πτυχίου, χωρίς σφραγίδες και επικυρώσεις. Σκοπός είναι να καταλάβει ο υπεύθυνος αν κατά προσέγγιση αντιστοιχούν στα προαπαιτούμενα.

Επίσης, για ορισμένες εσωτερικές διαδικασίες σε εταιρείες ή οργανισμούς, όπου ο εργοδότης απλώς θέλει να διαβάσει στα αγγλικά ή σε άλλη γλώσσα το περιεχόμενο των σπουδών σας, μια απλή, μη επικυρωμένη μετάφραση είναι επαρκής. Εκεί πρωτεύει η σαφήνεια και όχι η τυπική ισχύς.

Όταν όμως εμπλέκονται κρατικές αρχές, πρεσβείες, επαγγελματικά επιμελητήρια ή επίσημες επιτροπές αναγνώρισης, τότε η ασφαλής επιλογή είναι οι επίσημες ή επικυρωμένες μεταφράσεις. Αν έχετε αμφιβολία, ρωτήστε ευθέως τον φορέα ή τη γραμματεία. Η απάντηση συνήθως είναι ξεκάθαρη.

Μια επένδυση που «δουλεύει» για χρόνια

Το πτυχίο και οι βεβαιώσεις σπουδών σας δεν λήγουν σε έναν χρόνο. Οι σωστές μεταφράσεις τους, αν γίνουν προσεκτικά και με επαγγελματικά κριτήρια, θα σας συνοδεύουν για πολλά χρόνια. Πολλοί από τους πελάτες που συνάντησα για πρώτη φορά όταν έστειλαν αιτήσεις Erasmus ή για ένα πρώτο μεταπτυχιακό, επιστρέφουν μετά από χρόνια για ανανέωση εγγράφων ή νέα προγράμματα. Τα περισσότερα βασικά μεταφρασμένα έγγραφα είναι ακόμα έγκυρα και χρηστικά.

Αυτός είναι ίσως ο καλύτερος τρόπος να δείτε το κόστος και την προσπάθεια που απαιτούν οι μεταφράσεις πτυχίων: όχι σαν ένα ακόμη «χαρτί» αλλά σαν υποδομή για την ακαδημαϊκή και επαγγελματική σας πορεία. Με τα σωστά βήματα, με κατάλληλο επαγγελματία και με λίγη έγκαιρη οργάνωση, η διαδικασία μπορεί να γίνει προβλέψιμη, καθαρή και, κυρίως, αποτελεσματική.